

Številka: 35431-1/2024-2570-15

Datum: 5. 3. 2024

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi osmega odstavka 90. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23-ZDU-1O in 78/23-ZUNPEOVE) v predhodnem postopku za poseg: Glinokop Hardeška šuma – širitev 5, nosilcu nameravanega posega, WIENERBERGER, PROIZVODNJA IN PRODAJA GRADBENEGA MATERIALA, D.O.O., Boreci 49, 9242 Križevci pri Ljutomeru, ki ga po pooblastilu direktorjev Ban Tina in Šuštič Marka zastopa Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana, naslednjo

O D L O Č B O

- I. Za nameravani poseg: Glinokop Hardeška šuma – širitev 5, na zemljiščih v k.o. 318 Hardek s parcelnimi št. 100, 101, 102 in v k.o. 319 Litmerk s parcelnimi št. 486/3, 486/2, 486/1, 484-del, 485 in 488, nosilca nameravanega posega WIENERBERGER, PROIZVODNJA IN PRODAJA GRADBENEGA MATERIALA, D.O.O., Boreci 49, 9242 Križevci pri Ljutomeru, **ni potrebno** izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja, ob upoštevanju naslednjih ukrepov:

1. Pogoji za varstvo voda:

- 1.1. Pogoji za čas obratovanja:

- na območju glinokopa in pri transportu je potrebno uporabljati tehnično brezhibno mehanizacijo;
- mehanizacijo, ki ni brezhibna, kar se odraža v iztekanju goriva, olja, maziv in drugih nevarnih snovi, je potrebno nemudoma odstraniti z delovišča;
- mehanizacija mora imeti prisotno nevtralizacijsko sredstvo za takojšnjo intervencijsko sanacijo morebitnih zaznanih onesnaženj;
- v primeru izrednih dogodkov (nesreče z razlitjem), je potrebno nemudoma uporabiti nevtralizacijsko sredstvo in onesnaženo zemljinu odkopati še preden pride do transporta tekočin v površinske vode. V primeru razlitja v času dežja je potrebno zagotoviti, da ne pride do transporta onesnaževal z odtokom meteornih vod v površinske vode. Onesnaženo zemljinu je potrebno nemudoma odstraniti;
- v kolikor onesnaževalo prispe v potok, je potrebno o tem obvestiti pristojne interventne službe. Ob tem je potrebno podati vse podatke o sestavi in količini nevarne snovi, ki je odtekla v površinsko vodo;
- v kolikor bo odtok meteorne vode skoncentriran z večjih prispevnih površin, je potrebno na teh delih začasno utrditi s kanaletami, ki bodo preprečevale dodatno erozijo tal in posledično kaljenje prejemnikov teh vod. Po zaključku posega se kanalete lahko odstrani;
- zadrževalnik za umirjanje toka in usedanje finih delcev na območju nameravanega posega mora biti izveden na način, da se lahko ob zapolnitvi izprazni brez sprostitev večje količine finih delcev dolvodno po potoku. Objekt mora biti ustrezno dimenzioniran glede na pričakovano prispevno količino in na naliv ustrezne povratne dobe (min. Q_{100});
- zagotavljanje zadostnega pretočnega profila je treba izvesti z vgradnjo AB cevi zadostnih premerov. Na mestu prehoda mora biti odtočna struga urejena;

- v primeru pojava viseče podzemne vode je potrebno obvestiti hidrogeologa in ugotoviti obseg visečega sloja podzemne vode, ter vpliv nadaljnega odkopavanja. Podati je treba tudi priporočila za morebitno dreniranje in odvodnjo podzemne vode.

1.2. Pogoji za čas po prenehanju obratovanja:

- pregledovanje zadrževalnika za fine delce pred iztokom v potok Rakovnjak je potrebno nadaljevati tudi po izvedeni sanaciji. Pri tem je potrebno spremljati zapolnjenost in delovanje zadrževalnika in usedalnika. V primeru zapolnitve je potrebno takojšnje čiščenje;
- izvajati se morajo redni pregledi strug vodotokov, ki mejijo oziroma se nahajajo v neposredni bližini nameravanega posega, še posebej to velja za brežine in stanje vodotokov Potok 2, Rakovnjak in Potok 1;

2. Pogoji za varstvo narave

2.1. Pogoji za čas obratovanja:

- čas med odstranitvijo gozdne površine in ponovno sanacijo ne sme biti daljši od treh let;
- pred izpustom v potok umeščen usedalnik za prestrezanje plavin iz glinokopa je potrebno redno vzdrževati;
- posegi v brežine in strugo potoka, ki teče ob severni meji načrtovane širitve, niso dopustni. Meja pridobivalnega prostora in morebitni manipulativni prostori morajo biti umaknjeni vsaj 10 m stran od brežine vodotoka;
- za območje načrtovane širitve celotnega glinokopa je potrebno, ob sodelovanju Zavoda za gozdove Slovenije, Zavoda RS za varstvo narave in strokovnjaka za dvoživke in plazilce z ustreznimi referencami, izdelati načrt sanacije, ki mora vključevati oziroma predvideti:
 - ustvarjanje pogojev za mrestišča in ohranjanje potenciala za naselitev močvirske sklednice. Ohraniti je potrebno vlagoljubne habitate (mlake), ki bodo nastali v ciklusu od goloseka do ponovne rekultivacije in omogočiti vzpostavitev prisojnih mest s peščeno podlago. Te habitate mora neposredno na terenu pred izvedbo pogozditve opredeliti strokovnjak za dvoživke in plazilce. Tovrstnih habitatov se ne sme pogozditi;
 - po sanaciji je potrebno del območja glinokopa povrniti nazaj v gozd in vzpostaviti tudi odprte travniške površine z novimi mlakami. Območje okoli na novo vzpostavljenih mlak se v radiusu minimalno 30 m ne sme zasajati z drevjem;
 - urediti je treba 5 manjših (50–100 m²) in 3 večje mlake (300–500 m²) za dvoživke na že eksploatiranih območjih osrednjega dela glinokopa Hardeška šuma. V večjih mlakah je treba vsaj v delu kotanje omogočiti globino več kot 1 m, brežine pa morajo biti v vseh manjših in velikih mlakah položne (naklon <30°). Ob ureditvi mlak je treba postaviti table z opozorilom prepovedi vnosa rib;
 - eno od mlak za dvoživke velikosti 500 m² z globino najmanj 2 m je treba urediti v osončenem osrednjem delu glinokopa Hardeška šuma;
 - pri vzpostavljanju mlak na že degradiranem območju se 'mrtve' zemlje (jalovina) ne sme prekriti s humusom. Vsakih 10 let je treba preveriti osončenost novih mlak in po potrebi odstraniti lesno oz. grmovno vegetacijo;
 - za nove mlake s pripadajočim območjem je treba opredeliti upravljavca.

3. Pogoji za varstvo tal in krajine:

3.1. Pogoji za čas obratovanja:

- vse faze nameravanega posega morajo potekati skladno z rudarskim projektom in pod stalnim strokovnim nadzorom;
- pri izvedbi vkopov je potrebno upoštevati pravilen naklon delovne etažne brežine, ki znaša med 45° do 60°. Končne brežine morajo biti izvedene v naklonu 1:3 oziroma 18,4°. Naklon brežin ne sme presegati maksimalnih naklonov podanih v rudarskem projektu;
- v primeru pojavov nestabilnosti na delovnih etažnih brežinah je potrebno le-te nemudoma izvesti z manjšimi nakloni;
- v kolikor se med odkopavanjem na brežinah pojavljajo nestabilnosti, je potrebno preveriti izvedene naklone;
- izkopana jalovina in humus morata biti neonesnažena. V kolikor je med odkopom prišlo do onesnaženja materiala, je potrebno njegovo sprejemljivost za vgradnjo predhodno preveriti;
- celotno območje je potrebno na podlagi načrta sanacije zasaditi z avtohtonim drevjem in grmičevjem, in sicer: beli gaber, bukev, breza, trepelika, vrbe;
- za potrebe dostopa do glinokopa je treba uporabljati obstoječo dostopno pot. Širitev te poti, razen in izključno za potrebe vzdrževanja ni dovoljena. Prav tako ni dovoljena izdelava novih dostopnih poti.

3.2. Pogoji za čas po prenehanju obratovanja:

- po zaključeni ureditvi končne brežine je njeno stanje potrebno spremljati vsaj še dve leti. Ogled je potrebno opraviti vsaj dvakrat letno in dodatno neposredno po intenzivnejših padavinskih dogodkih;
- v kolikor se po zaključeni sanaciji pojavijo erozijska središča na urejenih končnih brežinah, je potrebno izvesti osnovne sanacijske ukrepe, ki zajemajo ponovno utrditev in zatravitev oziroma zasaditev rastja;
- v kolikor tudi dodatne utrditve ne pripomorejo k zmanjšanju erozije končnih brežin, je potrebno izvesti utrditev brežine z geotehničnimi ukrepi (geosintetik, ipd.), katere trajnost mora biti računsko dokazana;
- depresij na površinah celotnega glinokopa Hardeška šuma, kjer se odkop ne izvaja več in je sanacija zaključena, se ne sme zasipavati.

Preglednica 1: Območje nameravanega posega:

koordinate PP - širitev 5					
točka	x	y	točka	x	y
1	588697.06	143586.88	23	588732.81	143342.16
2	588696.31	143607.54	24	588693.39	143342.74
3	588714.61	143604.75	25	588679.87	143340.26
4	588733.03	143590.53	26	588639.49	143343.35
5	588737.62	143573.54	27	588618.96	143338.95
6	588743.78	143564.5	28	588609.3	143337
7	588752.4502	143554.3999	29	588583.49	143322.19
8	588760.3202	143548.8599	30	588574.23	143314.82
9	588775.1102	143536.0599	31	588545.9	143292.3
10	588775.3402	143535.8499	32	588531.4699	143279.1549
11	588784.5302	143526.3499	33	588524.9734	143354.0598
12	588799.0602	143515.8299	34	588506.6094	143437.1353
13	588819.2102	143503.93	35	588546.31	143436.17
14	588846.0501	143497.15	36	588569.89	143441.2
15	588887.5801	143487.68	37	588571.2561	143441.3919

16	588891.94	143485.72	38	588573.52	143441.71
17	588864.41	143366.64	39	588580.6	143442.73
18	588861.58	143335.94	40	588622.41	143449.11
19	588831.6	143335.13	41	588656.81	143458.15
20	588816.43	143334.13	42	588678.72	143464.32
21	588785.16	143338.65	43	588673.23	143547.57
22	588763.42	143339.96	44	588693.59	143573.02

II. Ta odločba preneha veljati, če se nameravani poseg ne začne izvajati v petih letih od njene pravnomočnosti.

III. V tem postopku stroški niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Direktorat za okolje (v nadaljevanju ministrstvo), je dne 4. 1. 2024 s strani nosilca nameravanega posega, WIENERBERGER, PROIZVODNJA IN PRODAJA GRADBENEGA MATERIALA, D.O.O., Boreci 49, 9242 Križevci pri Ljutomeru, ki ga po pooblastilu direktorjev Ban Tina in Šustić Marka zastopa Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana, (v nadaljevanju nosilec nameravanega posega), prejelo vlogo za izvedbo predhodnega postopka za nameravani poseg: Glinokop Hardeška šuma – širitev 5, na zemljiščih v k.o. 313 Hardek s parcelnimi št. 100, 101, 102 in v k.o. 319 Litmer s parcelnimi št. 486/3, 486/2, 486/1, 484 – del, 485 in 488, v skladu z 90. členom Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23-ZDU-10 in 78/23-ZUNPEOVE, v nadaljevanju ZVO-2).

K vlogi je nosilec nameravanega posega priložil naslednjo dokumentacijo:

- Izpolnjen obrazec zahteve za začetek predhodnega postopka z dne 28. 12. 2023;
- Karto z označeno lokacijo nameravanega posega na pregledni karti;
- Pregledno situacijo nameravanega posega v merilu 1:5000;
- Poročilo o vplivih na okolje za glinokop Hardeška šuma – širitev 5, ki ga je pod št. 2008715 v mesecu decembru 2023 izdelalo podjetje IRGO Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju Poročilo),
- Rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje gline v glinokopu Hardeška šuma – širitev 5 (dopolnitev št. 1), št. projekta: 2009307, oktober 2023, IRGO Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana,
- Pooblastilo za zastopanje z dne 22. 11. 2023 in
- Potrdilo o plačilu upravne takse v višini 22,60 eur z dne 27. 12.2023.

Nosilec nameravanega posega je vlogo dne 8. 1. 2024 dopolnil z novim pooblastilom za zastopanje z dne 4. 1. 2024.

Nosilec nameravanega posega je vlogo, v skladu s pozivom ministrstva št. 35431-1/2024-2570-12 z dne 14. 2. 2024, dne 1. 3. 2024 dopolnil z:

- Dokumentom z naslovom »Opredelitev do mnenj in predložitve dokazov v predhodnem postopku za poseg: Glinokop Hardeška šuma – širitev 5« št. 2009866 z dne 29. 2. 2024 in
- Rudarskim projektom za pridobitev koncesije za izkoriščanje gline v glinokopu Hardeška šuma – širitev 5 (dopolnitev št. 2), št. projekta: 2009307, februar 2024, IRGO Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju Rudarski projekt).

V skladu s prvim odstavkom 90. člena ZVO-2 mora nosilec nameravanega posega v okolje iz četrtega odstavka 89. člena tega zakona od ministrstva zahtevati, da ugotovi, ali je za nameravani poseg treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje ali integralno gradbeno dovoljenje v skladu z zakonom, ki ureja graditev. Pri ugotovitvi iz prvega odstavka 90.

člena ZVO-2 ministrstvo upošteva merila, ki se nanašajo na značilnosti nameravanega posega v okolje, njegovo lokacijo in značilnosti možnih vplivov posega na okolje, ter kjer je to ustrezno, rezultate morebitnih že izvedenih presoj v skladu s tem zakonom in s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine, varstvo gozdov in sevalno varnost (četrti odstavek 90. člena ZVO-2).

Obveznost presoje vplivov na okolje se ugotavlja v skladu z Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22-ZVO-2).

Skladno s tretjim odstavkom 3. člena citirane uredbe, se za spremembo posega v okolje iz prvega odstavka tega člena izvede predhodni postopek, če gre za spremembo: ki sama po sebi dosega ali presega višino pragu, pri kateri je v Prilogi 1 te uredbe za to vrsto posega treba izvesti predhodni postopek; s katero bi poseg v okolje skupaj s predhodnimi spremembami prvič dosegel ali presegel višino pragu, pri kateri je v prilogi 1 te uredbe za to vrsto posega treba izvesti predhodni postopek, ali večkratnik višine pragu.

Skladno s šestim odstavkom 1.a člena citirane uredbe je sprememba posega v okolje sprememba posega, ki je bil v skladu s predpisi dovoljen, se izvaja ali je že izveden, in vpliva na bistvene lastnosti posega v okolje tako, da se njegovi vplivi na okolje pomembno povečajo oziroma se pomembno povečanje njegovih vplivov okolje zaradi spremembe lahko pričakuje.

V skladu s točko B Rudarstvo, B.4.1 Priloge 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, je izvedba predhodnega postopka obvezna kadar gre za druge kamnolome in dnevne kope na površini najmanj 5 ha in ne glede na površino, če se uporablja razstrelivo.

Iz predložene dokumentacije izhaja, da nameravani poseg obsega širitev glinokopa Hardeška šuma na površini 5,94 ha, zato je zanj obvezna izvedba predhodnega postopka v skladu s točko B.4.1 Priloge 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje.

Ministrstvo je nadalje, na podlagi vpogleda v Rudarsko knjigo (Rudarska knjiga (geo-zs.si)) ugotovilo, da je na območju predmetnega glinokopa več pridobivalnih prostorov, za nekatere pridobivalne prostore so koncesijske pogodbe že potekle, en pridobivalni prostor (širitev 4 površine 12,4609 ha), za katerega je bil izveden predhodni postopek, ki se je zaključil z izdajo sklepa št. 35405-75/2019-5 z dne 13. 1. 2020 pa je še v fazi izkoriščanja. Ministrstvo ugotavlja, da skupna površina nameravanega posega in pridobivalnega prostora (širitev 4) znaša 18,4 ha in ne dosega pragu za izvedbo presoje vplivov na okolje iz točke B.4. Priloge 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, t.j. 25 ha.

Ugotovitevni postopek

Ministrstvo je po ugotovitvi, da je nosilec nameravanega posega posredoval popolno dokumentacijo, skladno s sedmim odstavkom 90. člena ZVO-2, ki določa, da ministrstvo zagotovi javnosti vpogled v vlogo za predhodni postopek za nameravane posege iz tretjega odstavka 89. člena tega zakona tako, da jo skupaj z javnim naznanilom objavi na osrednjem spletnem mestu državne upravne ter zainteresirani javnosti zagotovi pravico do sodelovanja z dajanjem mnenj in pripomb, z javnim naznanilom številka 35431-1/2024-2570-3 z dne 9. 1. 2024 obvestilo zainteresirano javnost o prejeti vlogi za izvedbo predhodnega postopka. Javnosti je bilo v skladu s sedmim odstavkom 90. člena ZVO-2 omogočeno dajanje mnenj in pripomb 30 dni od roka določenega v javnem naznanilu, to je od 11. 1. 2024 do 9. 2. 2024.

V tem času na ministrstvo ni bila posredovana nobena pripomba. Prav tako v tem času ministrstvo ni prejelo nobene zahteve za vstop.

V postopku je bilo na podlagi predložene in pridobljene dokumentacije ugotovljeno, kot sledi iz nadaljevanja obrazložitve te odločbe.

Opis obstoječega stanja

Lokacija nameravanega posega se nahaja na južnih obronkih gričevja Slovenske Gorice, severno od mesta Ormož. S severne in vzhodne strani je območje omejeno z gozdom, z zahodne strani z gozdom in kmetijskimi površinami ter južne strani z obstoječim glinokopom. Na tem delu je na ureditvenem območju HA 7 (območje okoljske infrastrukture) predviden tudi zbirni center občine Ormož. Na zahodni strani je v neposredni bližini naselje Spodnja Dobrava. Glinokop Hardeška šuma se nahaja ca. 800 m severno od vasi Hardek ter je oddaljen 2 km severno od Ormoža ter ca. 1 km severno od obvoznice. Od opekarne je oddaljen ca. 3,5 km. Dostop je po lokalni cesti, primerni za prevoz s tovornimi vozili. Širitve 5 je od vasi Hardek oddaljena ca. 1100 m, od zaselka Dobrava, ki leži zahodno od glinokopa pa ca. 400 m severovzhodno.

Na območju širitve je teren še v večji meri primaren. Najvišji del terena se nahaja na jugozahodnem delu širitve 5 in se zelo blago spušča proti vzhodu ter nekoliko strmeje proti severu in severovzhodu. Največja nadmorska višina znaša 247,8 m n.v., najnižja pa je ob severovzhodnem in severnem robu območja, kjer teče manjši neimenovan vodotok. Na tem delu znaša povprečna nadmorska višina med 231 in 233 m n.v.. Obstoječ naklon severnih pobočij območja se giblje med 12 % in 24 %, južni del širitve 5 pa je praktično raven (ca. 1,1 %).

Na območju nameravanega posega veljajo določila Odloka o občinskem prostorskem načrtu občine Ormož (Uradni vestnik občine Ormož, št. 4/13, 10/13, 1/16, 7/17, 13/19, 55/20, 35/21, 70/21, 12/23, 21/23 in 65/23; v nadaljevanju OPN) in Odloka o lokacijskem načrtu za ureditev glinokopa v Hardeški šumi (Uradni vestnik občine Ormož, št. 17/06; v nadaljevanju OLN). Vsa zemljišča spadajo po osnovni namenski rabi kot druga zemljišča, po podrobnejši namenski rabi pa kot LN-površine nadzemnega pridobivalnega prostora. Območje nameravanega posega se nahaja v enoti urejanja prostora z oznako HA 6, glinokop severni del. Dejanska raba zemljišč, na katerih se bo izvedla širitve glinokopa je gozd (2000).

Opis nameravanega posega

Nameravani poseg predstavlja nadaljevanje aktivnosti na območju glinokopa Hardeška šuma. V Preglednici 1 izreka te odločbe so podane koordinate oglišč načrtovane širitve glinokopa. Posledično se tudi tehnološki postopek ne razlikuje od postopkov, ki so bili uporabljeni v predhodnih fazah. Celotni postopek odkopa opekarske gline na še ne izkoriščenem območju zajema več faz; pripravljala dela, odkrivanje glinokopa, odkop gline z odvozom na deponiranje ter sanacija glinokopa.

Pripravljala dela, poseka drevja ter odstranjevanje drevja in panjev

Pred začetkom izvajanja posegov na območju se bo izdelal elaborat o izmeri pridobivalnega prostora. Izdelan bo tudi geodetski načrt prostora z vrisanimi mejami na topografski podlagi v merilu 1:1000. V nadaljevanju se bo v naravi določila meja 30 metrskega varovalnega pasu od meje ureditvenega območja na zahodni strani glinokopa. Na ustreznih razdaljah se bodo postavili leseni profili z nagibom končne brežine 1.3 ter višinski reperji. Na prostoru glinokopa je pretežno mešan gozd in grmičevje. Izsekavanje gozdnih površin se bo izvajalo med oktobrom in februarjem. Posek se bo opravil kot golosek. Glede na osnovno zahtevo pri izvajanju rudarskih del, da se dela odkopavanja izvajajo od zgoraj navzdol ter glede na zahtevo po sproti sanaciji izkoriščenih delov nahajališča, bo golosek praviloma potrebno opraviti na celotni površini, ki bo načrtovana z letnimi načrti napredovanja rudarskih del. Z letnimi načrti se opredeli določeni del pridobivalnega prostora posamezne faze odkopavanja. Letne načrte izdelata tehnični vodja glinokopa. Golosek se bo opravil v letnem času primernem za posek in spravilo lesa. Krčitev gozda se bo izvajala v času izven poleganja mladičev (od 1. avgusta do 1. marca). Pred pričetkom sečnje bo o delih obveščen tudi Zavod za gozdove zaradi označitve in evidentiranja poseka (odmera poseka).

Odkopavanje opekarske gline pri širitvi 5 je kontinuirano nadaljevanje del iz širitve 4, kar pomeni, da se bo za nadaljevanje del v prvi fazi koristilo vse izgrajene ceste in sistem odvodnjavanja

urejen pri širitvi 4. Z napredovanjem del pri širitvi 5 se bo ta infrastruktura podaljšala ali pa zgradila na novo. Enako se bo v prvi fazi koristilo prenosni pisarniški kontejner in kemični WC, ki se jih pri nadaljevanju del prestavi bližje delovišču.

Odkrivanje glinokopa in deponiranje odkrivke

Namen odkopavanja odkrivke je očistiti nahajališče opekarske gline do kvalitetne mineralne surovine, ki zagotavlja kvalitetno proizvodnjo opeke v opekarni. Odkrivka se sestoji iz humusa in jalovine. Enako kot posek gozda je tudi to fazo potrebno opraviti po celotni površini odkopne faze. Humusni in prepereli material je relativno majhne debeline povprečno 0,4 m in predstavlja v skupni količini relativno majhne količine. Površina za odstranjevanje humusa in jalovine znaša 55.683 m². Povprečna debelina odkrivke, ki jo sestavljata humus in jalovina, je okoli 0,4 m. To pomeni, da celotna količina odkrivke znaša 22.273 m³ v raščnem stanju, oziroma okoli 28.509 m³ v razrahlanem stanju. Odkrivko se bo z buldožerjem ali bagrom odrinilo na robove kopa, na manjša odlagališča izven površin načrtovanih za odkopavanje. To je odkrivka, ki je namenjena za razgrinjanje na brežinah tehnično sanirane predhodne faze odkopavanja. Pri tem se upošteva, da so okrog prostora za odkopavanje potrebne tudi manipulativne površine za gibanje vozil in strojev. Odkrivko, ki je načrtovana za sanacijo dna, pa se bo deponiralo na začasni deponiji na severovzhodnem delu glinokopa širitev 5.

Z odkrivko je treba ravnati skrbno, tako da se ohranja njegova biološka aktivnost in sicer v kupih, ki naj ne presegajo višine 1,5 m z nabrazdano površino zaradi zadrževanja padavinske vode ter obvezno zatrativijo površine s travnimi mešanici in deteljo. Lahko se jih zaseje z žitaricami (ječmen). Nakloni brežin deponij morajo biti v naravnem nasipnem kotu, to je okoli 30-35°. Odkrivanje se bo izvajalo samo v obsegu, ki predstavlja površino posamezne faze, predvidene za nemoteno odkopavanje. Deponije humusa in jalovine bodo začasne. So del tehnološkega postopka. Te se bo s sanacijo glinokopa opustilo in teren povrnilo v prvotno stanje. Začasne deponije se bodo uporabljale lokacije v glinokopu, ki ne motijo tehnološkega procesa odkopavanja in so čim bližje mestu ponovne uporabe. Te lokacije določi tehnični vodja.

Odkopna metoda in konstrukcija kopa

Odkopna metoda se na območju širitve 5 ne bo razlikovala od metod uporabljenih v okviru prejšnjih širitiv. Uporabljena bo metoda odkopavanja od zgoraj navzdol s horizontalnim oziroma blago nagnjenim oblikovanjem etažne ravnine. Ta metoda omogoča sprotno oblikovanje in urejanje končnih brežin. Izkop gline se bo izvajal z nadaljevanjem odkopa iz obstoječega dela glinokopa širitev 4 od jugovzhoda proti severozahodu. Odkopna metoda predvideva etažno odkopavanja opekarske gline.

Odkop gline se bo izvajal od zgoraj navzdol po etažah višine 2-4 m in širine 6-20 m. Globina izkopa bo do 15 m. Končna brežina se bo oblikovala v nagibu 1:3 sproti z napredovanjem kopa v globino ali po zasipavanju odkopanega prostora. Zgornji rob odkopa na zahodni strani bo od roba ureditvenega območja oddaljen najmanj 30 m. S tega pasu odstranitev drevja ni dovoljena.

Zaradi doseganja zahtevane enakomerne kvalitete odkopane gline se bo odkopavanje izvajalo v zaporedju po etažah, in sicer prva etaža, nato tretja, potem druga in nazadnje četrta. Tak cikel se bo stalno ponavljal z napredovanjem odkopavanja.

Odkop gline se bo izvajal po etažah. Širina etažne ravnine pri nakladanju bo na etaži najmanj 12 m in najmanj 20 m, če se vozilo obrača na etaži. Vzratna vožnja je dovoljena na dolžini do 30 m. Najmanjša širina etažne ravnine je 6 m. Delovni naklon etažne brežine je od 45° do 60°. V končni obliki pri sanaciji se bo brežina izdelala v enem naklonu tako, da je generalni naklon brežine okoli 35°-40°. Vmesni prostor do predvidenega končnega naklona brežine se bo zasul z jalovino. Končni naklon brežine bo 1:3 ali okoli 18,4°.

Glede na izolinije kontakta gline in talnine bo kota spodnje etaže nihala. Ravno tako bo kota zgornje etaže nihala glede na konfiguracijo in višino osnovnega terena. Zato se bodo etaže poimenovala po vrstnem redu in ne po nadmorski višini oziroma njihovi koti. Najvišja kota terena je na zahodnem delu in znaša okoli 247 m n.v. Teren je najnižje na mejnem delu med obema etapama ter na skrajnjem južnem delu širitve, kjer so kote terena okrog 232 m n.v. 2.2.5.

Tehnologija izkopa, nakladanja in odvoza gline

Načrtovana sta dva načina izkopa gline, in sicer:

- a) Izkop z bagrom z globinsko žlico in
- b) Izkop z buldožerjem.

Izbira tehnologije izkopa je prepuščena izvajalcu del v soglasju z nosilcem rudarske pravice.

Pri načinu izkopa z bagrom z globinsko žlico je bager praviloma na etaži in nakladanje na vozilo je na etaži bagra. Možno je odstopanje pri manjših širinah etaž, in sicer tako, da je nakladanje na vozilo na nižji ležeči etaži. Možen je tudi način, da bager koplje v višino in naklada na vozilo na etaži. Take izjemne primere določa tehnični vodja glinokopa glede na potrebe in razmere v glinokopu. Vrstni red odkopavanja je od zgoraj navzdol, tako da odkopavanju zgornje etaže sledi v določenem zamiku naslednja nižja etaža in tako do talnine. Zamik med etažami je praviloma okoli 20 m.

Kot alternativna varianta izkop z bagrom je izkop gline z buldožerjem. Izkop se lahko izvaja z buldožerjem srednje velikosti.

Nakladanje izkopane gline je praviloma na vsaki etaži, kjer je možen dostop z motornimi vozili. Naklada se z nakladalnikom ali bagrom na kamion, s katerim se material odvaža na mesto predelave ali uporabe. Za pokritje potreb bo potrebno zagotoviti ustrezno kapaciteto nakladanja. Transportne poti za odvoz gline so začasne poti znotraj ureditvenega območja, javna pot do zaselka v Pavlovcih, makadamska cesta vzporedna z obvoznico, regionalna cesta Ljutomer – Ormož, del severne obvoznice in industrijska cesta v Ormožu. Oddaljenost težišča glinokopa (širitev 5) od opekarne v Ormožu je ca. 3,5 km. Odvoz gline iz glinokopa po notranjih transportnih poteh se v območju pridobivanja prilagaja odkopom. Zaradi posebnih pogojev so poti znotraj glinokopa urejene brez utrjevanja s karbonatnimi materiali (apnenec in prod), ker so le-ti škodljivi pri procesu žganja gline. Za utrjevanje poti v glinokopu se uporabljajo drobljeni opečni izdelki.

Ceste v območju odkopnega prostora se lahko loči na začasne in polstalne. Vse ceste od mesta odkopnih del do osnovnega platoja, začasnih deponij ali do priključka na glavno obratno cesto skozi obstoječi glinokop, morajo biti utrjene tako, da ne bo prihajalo do ugrezanja pri transportu polnih vozil. Transportne poti na etažah so začasne in se uredijo z buldožerjem ali bagrom.

Ceste v območju odkopnega prostora, kjer trasa poteka v nasipu (rampe), morajo biti zavarovane z 1 m visoko bermo, ki preprečuje zdrse mehanizacije in transportnih sredstev čez rob etaž. Ceste je potrebno urediti kvalitetno in varno tako, da je omogočen dvosmerni promet. Trase cest, kjer bo predviden enosmerni promet, pa morajo biti opremljene z izogibališči na določenih razdaljah. Osnovni elementi so določeni s pogoji transporta in izbiro vozil (kamioni). Srednja hitrost vozil na območju glinokopa bo omejena na: polna vozila na 10 km/h in prazna na 15 km/h.

Prevoz gline se izvaja po cesti prvega reda, zato bo izvajalec del morebitni odpad gline na cesto takoj odstranil. To je dolžnost voznika, ki upravlja vozilo. To izvaja tako, da je zagotovljena varnost ostalih udeležencev v prometu in v skladu s cestno prometnimi predpisi. Po potrebi izvaja izvajalec del čiščenje in tudi pranje ceste.

Odvodnjavanje površinskih voda z vozišča je omogočeno z njegovim prečnim naklonom. Kjer cesta poteka v nasipu, je potrebno na vsakih 20 m puščati odprtine za odtekanje površinskih voda. Za odvodnjavanje vozišča v useku je potrebno ob robu vozišča urediti kanalete ali mulde za odvodnjavanje. Na ravnem delu ceste, kjer ta poteka na širšem platoju, ni potrebna izdelava kanalov, kajti padavinske vode bodo zaradi gravitacije terena same odtekale. Zaradi delovanja padavinskih voda bodo potrebna občasna vzdrževalna dela na cestah in kanalih. Način izvajanja vzdrževalnih del je odvisen od vrste in velikosti poškodb vozišča, določi ga tehnični vodja.

Sanacija glinokopa

Odkopavanje glinokopa Hardeška šuma se bo izvajalo v dveh etapah. Pripravljalna dela in izkop gline se bo izvajal z nadaljevanjem odkopa iz obstoječega dela glinokopa od jugovzhoda proti severozahodu. Po končanem izkoriščanju 1. etape se bo pred odkrivanjem naslednje etape območje saniralo v gozdno površino. V območju 1. etape se bo ohranila dovozna pot in odvodni jarek zalednih in meteornih vod. Po izkoriščanju 2. etape se bo pred sanacijo preverila potreba po odlagališču komunalnih odpadkov. V primeru, da se bo na območju urejalo odlagališče, se bo

to definiralo s spremembo ali izdelavo novega lokacijskega načrta. Če odlagališča ne bo, se bo območje saniralo v gozdno površino v skladu z lokacijskim načrtom.

Sanacija tal glinokopa bo potekala sproti in se bo izvajala že v času izkoriščanja. Na območju izkopa mora potekati takojšnja sanacija opaženih erozijskih žarišč. Nove površine se bodo odpirale samo ob pogoju, da se opuščene površine sanira.

Tehnična sanacija glinokopa se bo izvajala sproti za odkopavanjem etaž. Tako je možno po vsakem zaključenem odkopavanju faze ali dela faze do končne kote izkopa glin pričeiti z izvajanjem tehnične sanacije. S tehnično sanacijo degradiranih površin glinokopa bo izvedeno končno oblikovanje površine terena v reliefno in krajinsko sprejemljivo obliko. Zaradi globine izkopa in obstoječega reliefa, se končno oblikovanje terena izvede v eni veliki etažni ravnini (osnovni plato) in z končnimi brežinami na zahodni in severni meji glinokopa. Zasipavanje brežin in dna se izvaja z odkopano iz glinokopa in z drugimi materiali, v skladu z veljavnim ZRud. Zasipavanje in ravnanje dna in brežin je potrebno prilagajati končni krajinski podobi. Pri oblikovanju terena je treba upoštevati tudi odvodnjavanje. Zato je potrebno predvsem pri osnovnem platoju glinokopa predvideti naklone dna proti jarkom za odvodnjavanje. Tako oblikovana površina dna in sistem jarkov omogoča učinkovito odvodnjevanje saniranega osnovnega platoja in končnih brežin. Tehnična sanacija glinokopa bo izvajana sproti, in sicer z ublažitvijo naklonov končnih brežin, delnim zasutjem izkoriščenih delov in primernim oblikovanjem novo nastalih površin tako, da se čim manj moteče vklopijo v prvotno okolje.

V končni fazi bo glinokop saniran tako, da bo celotna površina odkopanega prostora zasuta in izravnana, ter vključena v obstoječe naklone terena brez grobih prehodov z vzdolžnim končnim naklonom platoja $\forall k_p = 1^\circ$ in brežin $\forall k_b = 18,4^\circ$ (1:3). Ta način sanacije izboljša stanje glinokopa po odkopavanju, izboljša krajinski videz, prepreči morebitne nevarnosti pred novimi zdrsi in zagotovi ponovno rekultivacijo in renaturacijo degradiranih površin. Poleg tega se pridobi dodatne ravne in stabilne površine v obliki osnovnega platoja in končnih brežin primerne za nadaljnjo uporabo. Plato glinokopa se bo izravnal tako, da se vdolbine ali izbokline z bagrom ali buldožerjem poravnajo. Delovne brežine etaž, ki so lahko v naklonu do 1:1, je treba v končni fazi oblikovati v enotnem naklonu najmanj 1:3 ($18,5^\circ$). Ta naklon se lahko oblikuje tako, da se glina ne izkoplje ali pa tudi z nasutjem jalovinskega materiala. Končne brežine se bodo oblikovale tako, da bodo prehodi v teren zgoraj in spodaj zaokroženi, enako prehodi v horizontalni smeri. Končno brežino se lahko izdelata z nasutjem ali tako, da se ob koncu odkopavanje posameznih etaž konča prej tako, da je potrebna le manjša izravnava naklona. Pri tem je pri višjih brežinah možno pustiti vmesno teraso za lažjo prevoznost s traktorji in podobno.

Biološka sanacija se bo izvajala sproti za izvedeno tehnično sanacijo na določenem delu glinokopa, kjer je tehnična sanacija že končana z razgrinjanjem začasno deponirane odkrivke (humus in jalovina), poravnavo in pripravo tal ter sejanjem travne mešanice na brežinah in ječmena na dnu glinokopa. Po določenem času se bo celotna površina zatravila in/ali zasejala z avtohtonim drevjem in grmičevjem. Končne brežine se bo za stabilizacijo zatravilo s primernimi travnimi mešanicami, dno glinokopa pa zasejalo z ječmenom. Temu bo sledila z določenim časovnim zamikom pogozditev odkopanega dela glinokopa. Biološka obnova tal (rekultivacija in renaturacija) je naslednji in praktično zadnji postopek sanacije. Na tla, namenjena za pogozditev, se bo v primernem letnem času zasadilo avtohtone vrste dreves in grmovnic, in sicer: beli gaber, bukev, breza, trepetlika, vrbe. Te se bo sadilo v skupinah ali posamično v posebej pripravljene jame. Zasajevanje rdečega hrasta in robinije ni dovoljeno. Gostota sajenja bo na razdalji 3-5 m za posamezno drevo ali grmovnico, oziroma 1 sadika na ca. 20 m². Zaradi neposredne soseščine gozda bo v veliki meri prisotna tudi samo-zasaditev. Na celotnem območju bo saditev mešana, ker je obstojnejša in manj občutljiva. Naravna in umetna ozelenitev bo potekala kombinirano, brez prednosti eni ali drugi metodi. Rezultati biološke obnove bodo vidni čez nekaj let, zato bo sanacija izvajana sproti, tako, da se lahko spremlja rezultate in opravi eventualne popravke.

Podatki o varstvenih, varovanih, zavarovanih, degradiranih in drugih območjih

V bližini ni veljavnih ali načrtovanih vodovarstvenih območij virov pitne vode. Najbližje vodovarstveno območje (črpališče Mihovci) je od nameravanega posega oddaljeno 3,83 km proti

jugozahodu.

Na širšem območju (radij ca. 2 km) se nahaja le nekaj stalnih vodotokov, in sicer potok Lešnica - Rakovnjak in Pavlovski oziroma v nadaljevanju Pušenski potok. V glavnem pa so potoki na ožjem območju občasni in se, ko so aktivni, izlivajo v zgoraj omenjene stalne vodotoke, ki se vsi izlivajo v reko Dravo. V nižjih delih okolice, na območjih obdelovalnih površin, so prisotni tudi melioracijski jarki.

Nameravani poseg se ne nahaja na varovanih območjih po predpisih o ohranjanju narave (zavarovana območja, Natura 2000 območja). Najbližje območju se nahaja manjša površina označena kot lokalno zavarovano območje po Odloku o razglasitvi naravnih znamenitosti v občini Ormož (Uradni vestnik občin Ormož in Ptuj, št. 37/92). Gre za spomenik oblikovane narave lokalnega pomena z imenom Kukovčev vrt pri domačiji št. 7. ID območja je 1112. Območje je bilo v času aktivnosti glinokopa od njega oddaljeno le dobrih 50 m, od širitve 4 je oddaljeno slabih 200 m, od skrajnega jugozahodnega roba nameravanega posega (širitve 5) pa je oddaljeno ca. 345 m proti jugu do jugozahodu. Obravnavanem območju najbližji Natura 2000 območji sta posebno območje varstva (POV) Drava SI500011 in posebno ohranitveno območje (POO) Drava SI3000220. Območji sta od obravnavanega glinokopa oddaljeni ca. 2,00 km zračne razdalje. Tudi najbližje ekološko pomembno območje (EPO Drava spodnja - EŠD 41500) je od območja nameravanega posega oddaljeno 2,00 km. Na vplivnem območju nameravanega posega ni naravnih vrednot. Najbližji naravni vrednosti sta Pavlovci – bor (EŠD 6938), v oddaljenosti ca. 950 m in Ormož-Zimzeleni hrast (EŠD 6937) v oddaljenosti ca. 1,45 km proti jugu.

Območje nameravanega posega prav tako ni na erozijskem območju, niti na območju varovalnih gozdov ali gozdov s posebnim namenom. Območju najbližje je varovalni gozd št. 12802, ki je od območja nameravanega posega oddaljen ca. 2400 m. Na lokaciji nameravanega posega in v njeni neposredni bližini ni registriranih enot kulturne dediščine in drugih posebnih materialnih dobrin, prav tako območje nameravanega posega ni v njihovem vplivnem območju. V širšem okolišu glinokopa Hardeka šuma so po registru enot nepremične kulturne dediščine evidentirane naslednje enote:

- južno od glinokopa sta dve večji enoti nepremične kulturne dediščine: Dobrava pri Ormožu – prazgodovinska naselbina – EID: 23583 (408 m južno od roba širitve 5) in Hardek – arheološko najdišče – EID: 6049 (750 m južno od roba širitve 5),
- severovzhodno od Pavlovcev: Pavlovci – Rimska stavba – EID: 6053 (1,35 km vzhodno od širitve 5),
- južno od Pavlovcev: Pavlovci – Arheološko najdišče Med potokoma – EID: 29189 (1.63 km jugovzhodno od širitve 5) in Ormož – Rimska cesta Poetovio-Savaria – EID: 29700 (1.51 km jugovzhodno od širitve 5),
- vzhodno od Zgornje Dobreave: Lešnica pri Ormožu - Arheološko območje Kuharič – EID: 30040 (896 m zahodno do severozahodno od širitve 5) in Lešnica pri Ormožu - Domačija Habjanič – EID: 24964 (1,03 km zahodno od širitve 5).

Pridobljena mnenja

Organ, ki vodi postopek, mora v skladu s 139. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb, v nadaljevanju ZUP) med postopkom ves čas ugotavljati dejansko stanje in izvajati dokaze o vseh dejstvih pomembnih za izdajo odločbe, tudi o tistih, ki v postopku še niso bila navedena.

Skladno s tretjim odstavkom 33. člena ZUP, kjer je določeno, da organ, ki vodi postopek, lahko zaprosi drug organ za pojasnila in podatke, potrebne za ugotovitev dejstev, pomembnih za izdajo odločbe, je ministrstvo za mnenje v tem predhodnem postopku, glede na lokacijo ter značilnosti nameravanega posega zaprosilo:

- Ministrstvo za zdravje, Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana,
- Direkcijo Republike Slovenije za vode, Mariborska cesta 88, 3000 Celje,
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Tobačna ulica 5, 1000 Ljubljana, in
- Zavod za gozdove Slovenije, Večna pot 2, 1001 Ljubljana.

Ministrstvo je dne 24. 1. 2024 prejelo mnenje št. 350-3/2024-2 z dne 23. 1. 2024 od Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Maribor, Tyrševa 15, 2000 Maribor (v nadaljevanju ZGS). Iz mnenja ZGS izhaja, da za nameravani poseg, glede na njegove značilnosti, lokacijo in možne vplive ni treba izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

Ministrstvo je dne 1. 2. 2024 prejelo mnenje št. 3562-0130/2024-2 z dne 31. 1. 2024 od Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Območne enote Maribor, Podbreška cesta 20, 2000 Maribor (v nadaljevanju ZRSVN). Iz mnenja ZRSVN izhaja, da območje nameravanega posega in njegovega daljinskega vpliva leži izven posebnega varstvenega območja (območja Natura 2000) in zavarovanega območja. Zato ZRSVN ocenjuje, da presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana v naravo na varovana območja ni treba izvesti.

ZRSVN nadalje ugotavlja, da na območju nameravanega posega ali območju vpliva ni naravnih vrednot in ekološko pomembnih območij.

Na podlagi podatkov ekspertnega mnenja: Lešnik, A., K. Pobiljšaj, & M. Govedič, 2023. Dvoživke (Amphibia) in močvirska sklednica (*Emys orbicularis*) na območju glinokopa Hardeška šuma. Ekspertno mnenje. Center za kartografijo favne in flore, Miklavž na Dravskem polju. 15 str. [Naročnik: VGB Maribor d.o.o., Maribor.] v Poročilu, je bilo ugotovljeno, da širše območje kot tudi območje nameravanega posega predstavlja habitat zavarovanih prostoživečih vrst, zavarovanih z Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 – odl. US, 96/08, 36/09, 102/11, 15/14, 64/16 in 62/19).

Na območju glinokopa Hardeška šuma so naravni vodni habitati dvoživk redki. To so večinoma vode v severnem večinoma gozdnem delu območja – potok, ki vijuga ob severovzhodni meji predvidene širitve glinokopa, manjše mlake v gozdu ali povirja v manjših močvirnih dolinah ob robu gozda. Večina preostalih voda na območju glinokopa je posledica delovanja človeka – kopanja gline oz. del po zaključku izkopavanja. V nekaterih ostankih gozda oz. v različno širokih pasovih dreves in grmovja v osrednjem delu nekdanjega glinokopa so posamezna močvirja in nekaj mlak. Na odprtem območju pa se zaradi neprepustnih tal po dežju voda nabira tudi v različno velikih, a večinoma plitvih kotanjah.

Širše območje glinokopa Hardeška šuma in območje nameravanega posega je habitat naslednjih zavarovanih vrst: navadni močerad (*Salamandra salamandra*), veliki pupek (*Triturus carnifex* veliki pupek), navadni pupek (*Lissotriton vulgaris*), navadna krastača (*Bufo bufo*), hribski urh (*Bombina variegata*), zelena rega (*Hyla arborea*), rosnica (*Rana dalmatina*), sekulja (*Rana temporaria*) in zelena žaba (*elophylax sp.*), območje ima tudi velik potencial za naselitev močvirske sklednice (*Emys orbicularis*).

Zgoraj navedene vrste so v skladu z 81. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNorg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-10) uvrščene v Prilogo 1 in Prilogo 2 Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah, za katere so v skladu s citirano uredbo določeni ukrepi varstva habitatov in smernice za ohranitev ugodnega stanja njihovih habitatov. Ugodno stanje habitatov zavarovanih živalskih vrst se med drugimi zagotavlja z določanjem usmeritev, izhodišč in pogojev za habitate živalskih vrst v naravovarstvenih smernicah in z izvajanjem drugih ukrepov varstva v skladu z zakonom, ki ureja ohranjanje narave. V skladu s 23. členom citirane uredbe se habitati zavarovanih živalskih vrst ohranjajo v ugodnem stanju tako, da se posegi in dejavnosti v teh habitatih, zlasti v dobro ohranjenih delih, načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši. Posegi in dejavnosti se načrtujejo z namenom ohraniti habitate živalskih vrst v ugodnem stanju na način in v obsegu, da se v največji možni meri ohranja ali večja naravna razširjenost habitatov živalskih vrst in območij, ki jih posamezni habitat živalske vrste znotraj te razširjenosti pokriva, in da se ohranja specifične strukture habitatov živalskih vrst in naravne procese ali ustrezno rabo v skladu z varstvenimi cilji, določenimi v prilogi 4 Uredbe. Varstveni cilji med drugimi določajo ohranjanje raznolikosti habitatov zavarovane vrste, zlasti pa ohranjanje tistih mest v habitatu, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze zavarovane vrste (npr. mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje); ohranjanje ustreznih ekoloških značilnosti habitatov zavarovane vrste, zlasti z ohranjanjem struktur, ki jih zavarovana vrsta v habitatnem tipu potrebuje za preživetje in uspešno razmnoževanje; ohranjanje naravne sestave biocenoz, brez tujerodnih vrst ali podvrst in

biotehnoško spremenjenih organizmov; ohranjanje neonesnaženega zraka, vode in tal, v primeru onesnaževanja pa izboljševanja stanja; ohranjanje celovitosti habitata oziroma povezovanja fragmentiranih delov habitata nazaj v celoto ter odpravljanje motenj, ki neugodno vplivajo na zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti zavarovane vrste živali (primeroma hrup, množična ali pogostna prisotnosti ljudi, svetlobno onesnaževanje).

Predvideni posegi in sanacija bi pomenili uničenje delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze zavarovanih vrst in uničenje struktur, ki jih zavarovana vrsta v habitatnem tipu potrebuje za preživetje in uspešno razmnoževanje ter povečanje fragmentiranosti habitata. Prav tako bi se posledično poslabšalo ekološke značilnosti habitata.

V kolikor bodo v projektno dokumentacijo vključeni spodaj navedeni omilitveni ukrepi in bodo na podlagi le-te ob izvedbi predvidenih posegov upoštevani, ZRSVN ocenjuje, da bodo vplivi nameravanega posega nebitveni:

- ustrezna izvedba pripravljanih del, ki bodo vključevala ohranitev buffer cone med območjem eksploatacije in potokom na severovzhodni meji širitve (t.i. Potok 2) ter z ustrezno sanacijo območja, ki bo vključevala strokovno zasajevanje pravilno izbranih vrst (lokalno avtohtone vrste) in sanacijo gozdnega roba;
- v brežine in strugo Potoka 2 se ne posega;
- ureditev začasnega usedalnika za prestrezanje plavin iz glinokopa, ki ga bo potrebno redno vzdrževati za izpust meteornih in zalednih vod iz glinokopa, ki so predvidene v potok na južni meji predvidene širitve 5;
- depresij na površinah celotnega glinokopa Hardeška šuma, kjer se odkop ne izvaja več in je sanacija zaključena, se ne zasipava;
- za območje predvidene širitve glinokop Hardeška šuma – širitev 5 naj se ob sodelovanju ZGS, ZRSVN in strokovnjaka za dvoživke in plazilce izdelata načrt sanacije, ki naj vključuje oz. predvidi:
 - ustvarjanje pogojev za mrestišča in ohranjanje potenciala za naselitev močvirske sklednice: ohraniti je potrebno vlagoljubne habitate (mlake), ki bodo nastali v ciklusu od goloseka do ponovne rekultivacije in omogočiti vzpostavitev prisojnih mest s peščeno podlago, ki se jih ne pogozduje;
 - del območja glinokopa se po sanaciji povrne nazaj v gozd, vzpostavijo pa naj se tudi odprte travniške površine z novimi mlakami. Območje okoli na novo vzpostavljenih mlak naj se v radiusu minimalno 30 m ne zasaja z drevjem. Na teh površinah se v prvi fazi priporoča sejanje z ječmenom, kasneje s senenim drobirjem;
 - uredi naj se 5 manjših (50–100 m²) in 3 večje mlake (300–500 m²) za dvoživke na že eksploatiranih območjih osrednjega dela glinokopa Hardeška šuma. V večjih mlakah naj bo vsaj v delu kotanje omogočena globina več kot 1 m, brežine pa naj bodo v vseh manjših in velikih mlakah položne (naklon <30°). Ob ureditvi mlak naj se postavi table z opozorilom prepovedi vnosa rib;
 - ena od mlak za dvoživke velikosti 500 m² z globino najmanj 2 m naj se uredi v osončenem osrednjem delu glinokopa Hardeška šuma;
 - pri vzpostavljanju mlak na že degradiranem območju naj se 'mrtve' zemlje (jalovina) ne prekrije s humusom, saj bo tako sukcesija počasnejša in se območje ne bo prehitro zaraslo z gozdom;
 - vsakih 10 let naj se preveri osončenost novih mlak in po potrebi odstrani lesno oz. grmovno vegetacijo;
 - za mlake s pripadajočim območjem naj se opredeli tudi upravljavca.

V kolikor bodo v projektno dokumentacijo vključeni navedeni omilitveni ukrepi in bodo na podlagi le-te ob izvedbi predvidenih posegov upoštevani, ZRSVN ocenjuje, da presoje vplivov na okolje ni treba izvesti.

Ministrstvo je dne 7. 2. 2024 mnenje št. 354-3/2024 z dne 1. 2. 2024 od Ministrstva za zdravje, Langusova ulica 4, 1000 Ljubljana s priložo: Mnenjem o tem, ali je s stališča varovanja zdravja ljudi za nameravani poseg: Glinokop Hardeška šuma – širitev 5 treba izvesti presojo vplivov na

okolje, ki ga je pod št. 354-9/2024-2 (256) dne 1. 2. 2024 pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zdravstveno ekologijo, Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju NIJZ). Iz mnenja NIJZ izhaja, da je območje s severne in vzhodne strani omejeno z gozdom, z zahodne strani z gozdom in kmetijskimi površinami ter južne strani z obstoječim glinokopom. Glinokop Hardeška šuma se nahaja ca. 800 m severno od vasi Hardek ter je oddaljen 2 km severno od Ormoža ter ca. 1 km severno od obvoznice. Od opekarne je oddaljen ca. 3,5 km. Dostop je po lokalni cesti, primerni za prevoz s tovornimi vozili. Širitev 5 je od vasi Hardek oddaljena približno 1100 m, od zaselka Dobrava, ki leži zahodno od glinokopa pa približno 400 m severovzhodno. Območje nameravanega posega se ne nahaja na vodovarstvenem območju, prav tako na obravnavanem območju in neposredni bližini ni izdanih vodnih dovoljenj za oskrbo s pitno vodo. V širši okolici se nahaja nekaj pretečenih vodnih dovoljenj za lastno oskrbo s pitno vodo, z datumom veljavnosti 31. 12. 2020. Območje nameravanega posega se nahaja na območju Vodnega telesa podzemnih voda ZAHODNE SLOVENSKE GORICE (šifra vodnega telesa: SIVTPODV3015), ki je zaradi razpoklinskih značilnosti drugega in tretjega vodonosnika lahko ranljiv za posledice različnih virov onesnaženja, zaradi česar so lahko ogroženi vodni viri za oskrbo s pitno vodo, tudi v oddaljenih predelih.

Na podlagi podatkov o značilnostih posega, lokaciji posega v okolje in vrst in značilnosti možnih učinkov NIJZ ocenjuje, da za nameravani poseg z vidika vplivov na zdravje ljudi ni treba izvesti presoje vplivov na okolje, pod pogojem, da se v okoljevarstveno soglasje oz. gradbeno dovoljenje prenesejo zaščitni ukrepi, ki so navedeni v Poročilu o vplivih na okolje za glinokop Hardeška šuma-širitev 5 v poglavju 10.6. Ukrepi za preprečitev, zmanjšanje ali odpravo negativnih vplivov posega na okolje.

Ministrstvo do dneva izdaje te odločbe mnenja Direkcije Republike Slovenije za vode, Mariborska cesta 88, 3000 Celje, ni prejelo, zato je odločalo brez njega.

Ministrstvo je prejela mnenja z dopisom št. 35431-1/2024-2570-12 z dne 14. 2. 2024 posredovalo nosilcu nameravanega posega v opredelitev. Nosilec nameravanega posega je na poziv odgovoril dne 1. 3. 2024 s predložitvijo naslednje dokumentacije:

- Dokument z naslovom »Opredelitev do mnenj in predložitve dokazov v predhodnem postopku za poseg: Glinokop Hardeška šuma – širitev 5« št. 2009866 z dne 29. 2. 2024 in
- Rudarski projekt za pridobitev koncesije za izkoriščanje gline v glinokopu Hardeška šuma – širitev 5 (dopolnitev št. 2), št. projekta: 2009307, februar 2024, IRGO Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana.

Ministrstvo je na podlagi proučitve odgovora nosilca nameravanega posega in predložene dokumentacije ugotovilo, da je nosilec nameravanega posega mnenju ZRSVN in NIJZ sledil tako, da je omilitvene ukrepe, ki jih navajata oz. se na nje sklicujeta obe organizaciji, vključil v Rudarski projekt. Ministrstvo je omilitvene ukrepe, podane s strani ZRSVN v mnenju št. 3562-0130/2024-2 z dne 31. 1. 2024 in dodatne omilitvene ukrepe, navedene v Poročilu o vplivih na okolje, na katere se sklicuje NIJZ, določilo tudi v izrek te odločbe. Ministrstvo nadalje pojasnjuje, da v izrek odločbe ni navajalo zakonodajnih ukrepov, ker so le-ti že sami po sebi zavezujoči za nosilca nameravanega posega.

Okoljske značilnosti obstoječega stanja in nameravanega posega:

Emisije snovi v zrak

V času pripravljanih del in obratovanja bodo na območju nameravanega posega nastajale emisije prahu. Ob delovanju mehanizacije na dizelski pogon se bodo v zrak sproščali tudi izpušni plini. Glede na majhno število mehanizacije (hidravlični bager, nakladnik in 4 kamioni prekučniki v času obratovanja, v času pripravljanih del pa poleg teh še traktor za izvlek lesa ter nakladalnik za hlode) bo vpliv zanemarljiv. Prevozne poti bodo speljane po terenu, s katerega bo odstranjen humusni material. Dostopna pot do glinokopa je makadamska, kar bi v primeru obdobja suše lahko povzročilo emisije delcev v zrak. Hitrost vožnje v glinokopu bo omejena na 10 km/h za polna

vozila in 15 km/h za prazna vozila, oziroma od tiste ki jo bo določil tehnični vodja. V času aktivnosti v glinokopu se bo v sušnem obdobju v času intenzivnega odvoza gline vlažilo in čistilo vozne površine. K dokumentaciji je bilo priloženo Poročilo o vplivih na okolje za glinokop Hardeška šuma – širitev 5, ki ga je pod št. 2008715 v mesecu decembru 2023 izdelalo podjetje IRGO Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana, kjer je bil izveden modelni izračun delcev PM₁₀. Rezultati modelnega izračuna v času obratovanja nameravanega posega so pokazali, da na imisijskih mestih ne bodo prekoračene mejne dnevne vrednosti delcev PM₁₀, ki so določene v Uredbi o kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 9/11, 8/15, 66/18 in 44/22-ZVO-2). Letna mejna vrednost za delce PM₁₀, ki znaša 40 µg/m³, ne bo presežena. Prav tako se ne pričakuje dodatnih preseganj dnevnih mejnih vrednosti za delce PM₁₀. V času po nameravanem posegu dodatnih obremenitev z delci PM₁₀ ne bo. V času izkoriščanja glinokopa mora nosilec nameravanega posega upoštevati določila Zakona o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 156/21 – uradno prečiščeno besedilo in 161/21 – popr.). Z uporabo vozila se ne sme onesnažiti okolja. Tovor in naprave, ki so namenjeni za prevoz, nalaganje, razlaganje ali pritrditev tovora, morajo biti na in v vozilu naložene, pritrjene in razložene tako, da ne onesnažujejo okolja. Ob ustavljanju vozil, prevoznih sredstev in delovnih naprav za več kot tri minute ali pri parkiranju, mora voznik takoj ugasniti motor. Glede na navedeno ministrstvo ocenjuje vpliv nameravanega posega na emisije snovi v zrak in emisije toplogrednih plinov kot manj pomemben.

Vplivi na kmetijske površine

Nameravani poseg bo izveden na zemljiščih, ki so v OPN označene kot površine nadzemnega pridobivalnega prostora. Na območju nameravanega posega ni kmetijskih zemljišč. Večje kmetijske površine se nahajajo vzhodno in zahodno od nameravanega posega. Severno od nameravanega posega se nahaja manjše območje kmetijskih površin (druga kmetijska zemljišča – K2). Nameravani poseg je od kmetijskih površin ločen s pasom gozda. Glede na naravo nameravanega posega in dejstvo, da le-ta na kmetijske površine ne posega, predvidena širitev 5 na ta segment ne bo vplivala.

Ravnanje z odpadki

V času obratovanja glinokopa ne bo nastajal material, ki bi se ga klasificiralo kot odpadek. Pri napredovanju glinokopa se bo odkrivala humusna plast in zgornji sloj jalovine, ki bosta začasno odložena na območju glinokopa. Material se bo uporabil pri sanaciji izkoriščenih delov glinokopa. V kolikor se bo z odkopom gline doseglo tudi spodnji sloj jalovine (glina s prodom oziroma glinasti prod) oziroma se bodo med glino pojavile plasti, ki za nadaljnjo obdelavo ne bodo primerne, se bo tudi ta material tretiral kot jalovina in deponiral na območju glinokopa. Na območju glinokopa v času nameravanega posega ne bo stalnih objektov, kjer bi lahko nastajali komunalni odpadki. Potencialni nastanek odpadkov bi bil lahko kot posledica izrednih dogodkov npr. razlitja ob katerem se lahko onesnaži zemljina. V teh primerih je potrebno upoštevati pogoje za varstvo voda, ki jih je ministrstvo določilo v točki I./1./1.1 izreka te odločbe. V času po nameravanemu posegu se bo gradbena mehanizacija umaknila z območja glinokopa, začelo pa se bo zaraščanje z vegetacijo, ki je bila zasajena v času sanacije. V tem obdobju odpadki, ki bi obremenjevali okolje ne bodo nastajali.

Elektromagnetno sevanje

Na območju glinokopa ni napeljav električne energije. Posledično virov elektromagnetnega sevanja ni, zato tudi vplivov zaradi obremenjevanja z elektromagnetnim sevanjem na okolje ne bo.

Sevanje svetlobe v okolico

Dela v glinokopu bodo potekala izključno v dnevnem delovnem času. Na območju glinokopa ne bo osvetlitve. Delovni stroji in transportna vozila z lučmi v dnevnem času ne bodo obremenjevali okolja, saj območje nameravanega posega obdaja gozd.

Segrevanje ozračja/vode

Nameravani poseg ne bo vir emisij toplote v okolje. V času gradnje in obratovanja vpliva ne bo.

Vonjave

Širše območje obravnavane lokacije ni obremenjeno z vonjavami. Pri nameravanem posegu v času gradnje in obratovanja emisij vonjav ne bo.

Vidna izpostavljenost

Vpliv glinokopa je predvsem v spreminjanju reliefa zaradi izkopa gline. Gre za poseg, ki trajno spremeni morfologijo območja in spremeni odtočni režim meteornih vod. Delno se vpliv omili v postopku sanacije, ko se brežine prilagodijo glede na stabilnostne pogoje in zasaki avtohtono rastje.

V preteklih fazah širitve je glinokop predstavljal velik vpliv na vidne značilnosti prostora, saj so se aktivnosti odvijale na južnem delu območja Hardek, ki pa ni zastrt z gozdom in je bil relativno dobro viden z ormoške obvoznice. Nameravani poseg je predviden na severnem delu območja, ki je obdan z gozdom in bo glede vidnosti skrit pred okolico. Skladno z rudarskim projektom je predvideno tudi zavarovanje gozdnega roba (dolžina od roba etaže do roba poseke dreves – 5 m, varovalni pas gozda – 30 m). Nameravani poseg tako ne bo nikoli viden z območij naselij, ki se nahajajo v neposredni bližini.

V času nameravanega posega se bo v prvi fazi izvedel golosek. Ker se bo to zgodilo v relativno kratkem času, gre za najbolj viden del nameravanega posega. Napredovanje znotraj predvidene širitve je predvideno v manjših kampadah v površinah manjših od 1 ha. Ob odstranitvi gozda in jalovine se bo začel izkop gline, ki bo vplival na morfologijo terena. Gre za vpliv, ki je stalen in bo delno omiljen šele s sanacijo, ki je zadnja faza nameravanega posega. V kolikor se ne bo upoštevalo omejitev, ki izhajajo iz Rudarskega projekta, lahko nameravani poseg postane viden tudi okoliškemu naseljem, s tem pa se poveča tudi možnost emisij drugih dejavnikov okolja predvsem prahu in hrupa.

Določeni vplivi nameravanega posega bodo ostali prisotni tudi v obdobju opustitve odkopavanja gline na obravnavanem območju. Predvsem gre za morfološko preoblikovanost terena in spremenjen odtočni režim.

V kolikor bo sanacija glinokopa izvedena korektno, se bodo vplivi sčasoma zmanjšali zaradi naravnega zaraščanja območja in oblikovanja novega reliefa.

Vibracije

V času nameravanega posega se bo v glinokopu nahajal en hidravlični bager, en nakladalnik in do 4 kamioni prekucniki. Z nameranim posegom se število in intenziteta mehanizacije glede na obstoječe stanje ne bo spremenila. Prav tako se ne spreminja intenziteta izkopavanja in režim odvoza gline iz območja glinokopa. Meritve vibracij, izvedene v letu 2017, so pokazale, da so tudi v obstoječem stanju vibracije na merskih mestih v času aktivnosti v glinokopu izredno nizke oziroma jih sploh ni. Po prenehanju izvajanja del se bo gradbena mehanizacija z območja umaknila. Prav tako se bo prenehal transport v in iz glinokopa. Navedeno pomeni, da na območju nameravanega posega ne bodo prisotni viri vibracij, zato vpliva na vibracije v času po prenehanju obratovanja glinokopa ne bo.

Raba naravnih virov

Namen nameravanega posega je odkop naravnega materiala – opekarske gline, ki bo uporabljena v postopku izdelave opečnatih izdelkov. Iz elaborata zaloga izhaja, da bo v okviru širitve 5 možno pridobiti 662.803 m³ gline. Ocenjeno je, da bodo odkopne izgube znašale 10 %.

Tveganje nastanka okoljskih nesreč

V času izvajanja del v glinokopu, se v primeru normalnega razvoja dogodkov ne pričakuje pomembnih vplivov na okolje. Ob izrednih obremenitvah obstaja možnost povečanja vplivov na različne segmente okolja. Predvsem gre za vplive na vodo (predvsem površinsko), zrak in emisije hrupa, ki so lahko posledica delovnih nesreč v času pripravljanih del, odkopavanja ali sanacije. Med pripravljanimi deli so izpusti onesnaževal v okolje vezani predvsem na razlitja goriv, maziv,

hidravličnih in drugih nevarnih tekočin iz delovnih strojev ter na razlitja nevarnih snovi zaradi delovnih nesreč. Pri pripravljajalnih delih se bodo za zemeljska in gradbena dela uporabljale naprave in stroji gradbene mehanizacije, ki za svoje obratovanje potrebujejo naftne derivate. Posredni potencialni vir onesnaženja tal in površinskih vod med nameravanim posegom predstavljajo gradbena mehanizacija in transportna vozila zaradi možnosti iztekanja olj in drugih nevarnih snovi. Sem sodijo tudi razlitja drugih nevarnih snovi, ki imajo izmed vseh nesreč z nevarnimi snovmi največji potencialni vpliv na vodno okolje.

Ob normalni dinamiki dela prekomernega obremenjevanja okolja ne bo. V primeru izrednih dogodkov, kot so delovne nesreče, ki vključujejo motorizirano delovno mehanizacijo, lahko ob dodatni okvari preventivnih sistemov na teh napravah pride do izpusta snovi v površinske vode. Ob nekontroliranih razlitjih so možnosti za odtok nevarnih snovi v podtalje izredno nizke, saj so tla glinasta in zelo slabo prepustna, kakor tudi talna jalovina, ki jo predstavlja glina z manjšo količino proda.

Sanacija tako kot izkopavanje obsega aktivnosti, ki vključujejo delovanje delovnih strojev na dizelski pogon. Posledično so emisije, ki so lahko v tem obdobju prisotne zaradi poteka dogodkov izven običajnega obratovanja, enake tistim v času odkopavanja. Ker se s sanacijo izvaja tudi vnos materiala (jalovina in humus) v tla, obstaja majhna verjetnost emisij snovi v tla zaradi potencialno onesnaženega materiala. Onesnaženje bi se sicer lahko zgodilo v času pripravljajalnih del ali pa ob samem vnosu. Po končani sanaciji emisij iz območja glinokopa ne bo.

Ob upoštevanju pogojev za varstvo voda, ki so sestavni del vloge nosilca nameravanega posega in jih je ministrstvo tudi določilo v točki I./1./1.1 izreka te odločbe, ministrstvo tveganje nastanka okoljskih nesreč ocenjuje kot nizko.

Tveganje za zdravje ljudi

Nameravani poseg ne bo povzročil povečanega tveganja za zdravje ljudi (kot posledice povečanih emisij snovi v zrak, tla in vode, povečanih emisij hrupa in tveganja zaradi nesreč). Kot izhaja iz mnenja NIJZ št. 354-9/2024-2 (256) dne 1. 2. 2024, z vidika vplivov na zdravje ljudi za nameravani poseg ni treba izvesti presojo vplivov na okolje, pod pogojem, da se v okoljevarstveno soglasje oz. gradbeno dovoljenje prenesejo zaščitni ukrepi, ki so navedeni v Poročilu o vplivih na okolje za glinokop Hardeška šuma-širitev 5 v poglavju 10.6. Ukrepi za preprečitev, zmanjšanje ali odpravo negativnih vplivov posega na okolje. Ministrstvo je mnenju NIJZ sledilo tako, da je v izrek te odločbe vneslo dodatne omilitvene ukrepe, navedene v Poročilu o vplivih na okolje. Ministrstvo v izreku odločbe ni določalo zakonodajnih ukrepov, ker so le-ti že sami po sebi zavezujoči za nosilca nameravanega posega.

Vpliv na kulturno dediščino

Območje nameravanega posega se ne nahaja na območju kulturne dediščine. Na najbližje enote kulturne dediščine obratovanje nameravanega posega ne bo imelo vpliva.

Odločitev

Na podlagi pregleda celotne dokumentacije upravne zadeve je ministrstvo ugotovilo, da je nameravani poseg sprejemljiv za okolje, ob upoštevanju v nadaljevanju navedenih ukrepov, ki so predvideni za zmanjšanje ali preprečevanje pomembnih škodljivih vplivov na okolje in so tudi sestavni del vloge nosilca nameravanega posega. To posledično tudi pomeni, da nameravani poseg ne bo imel verjetno pomembnih vplivov na okolje in posledično zanj ni treba izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

Ukrepi za zmanjšanje ali preprečevanje morebitnih škodljivih vplivov na okolje

Emisije snovi v površinske in podzemne vode

Potencialni vir emisij snovi v površinske vode v času pripravljajalnih del in izkoriščanja mineralne surovine predstavljajo gradbena mehanizacija in transportna vozila. Gre za mehanizacijo, ki, poleg pogonskega diesel goriva, vsebuje tudi večje količine hidravličnega olja. Dela v glinokopu bodo na hidrosfero vplivala predvsem v obliki transporta finih delcev (povišana kalnost

vodotokov). V primeru večjih zbirnih površin, lahko ob nalivih skoncentrirani odtoki povzročajo erozijo tal in s tem še povečujejo transport finih delcev. Neposredni poseg v vodotoke ni predviden, saj se ti ne nahajajo na območju širitve 5. Med pripravljalnimi deli bo najbolj izpostavljen Potok 2, ki poteka na severnem delu širitve 5. Tudi v ta potok poseg ni predviden, vendar pa bo odstranjevanje rastja, humusa in jalovine potekalo v njegovi bližini. Pred iztokom padavinskih vod v Pušenski potok je predvidena izvedba začasnega usedalnika za preprečevanje transporta plavin iz glinokopa, ki bo deloval tudi kot zadrževalnik za padavinske vode. Izток v potok je predviden kot AB iztočna glava. Ureditev iztoka v potok lahko vpliva na hidravliko vodotoka, ob nepravilni izvedbi pa tudi ne bo v popolnosti opravljal svoje funkcije. Prečkanje vodotokov je na obstoječem delu glinokopa izvedeno z okroglimi AB prepusti na območju predvidene širitve pa prečkanja vodotokov niso predvidena, saj jih na tem območju ni.

Po zaključeni sanaciji se bo območje stabiliziralo. Erozija z urejenih brežin se bo zmanjšala, saj novih posegov v prostor ne bo. V primeru nepravilne končne sanacije, ob tem bi šlo predvsem za nepravilno oblikovanost končnih brežin, je lahko vodna erozija prisotna tudi v času po prenehanju obratovanja nameravanega posega. Glede na stabilnost območja (prenehanje posegov v prostor), se lahko v tem primeru erozijo pričakuje le za krajše obdobje po končani sanaciji in v precej manjšem obsegu kot v času izvajanja posega. Onesnaženje z ostanki obratovanja mehanizacije (razlita mineralna olja, težke kovine, itd.) je zelo malo verjetno. Sanacija namreč zajema planiranje območja, ki bi odstranilo površinske ostanke onesnaženih zemljin. Ob začetnem izkopu humusa in jalovinskega materiala, ki se uporablja v postopku sanacije, pa je predviden nadzor nad neoporečnostjo začasno deponirane izkopane zemljine.

Območje je za vodo praktično neprepustno, posledično padavinske vode odtekajo izključno površinsko. Na območju nameravanega posega se podzemna voda ne napaja z infiltracijo padavin. Tudi bližnji vodotoki so visečega značaja in nimajo neposredne hidravlične povezave s podzemno vodo. Zvezni nivo podzemne vode se nahaja pod plastmi glin v aluvialnih vodonosnikih, kamor pa nameravani poseg ni dovoljen niti ne predviden. Spodnja kota nameravanega posega znaša 232 m n.v.. Na tej globini in nižje so bile s preiskavami še vedno zabeležene gline, ki so predvidene za izkop. V večjih globinah so bile zabeležene prve plasti glin s prodrom in peskom in nižje glinasti prodi in peski. Še vedno gre za praktično neprepustne plasti, saj je vsebnost glin v teh plasteh zelo velika. Vseeno pa te plasti za izkoriščanje niso več zanimive in se jih, tudi če bi se nahajale nad koto, ne bi izkopavalo. Z vrtnimi deli je bila sicer v izredno omejenem obsegu zabeležena voda v nekoliko bolj prepustnih peščenih lečah znotraj glin. Pojavi takšne vode iz vidika zaščite podzemne vode niso relevantni, saj imajo te leče omejen obseg, posledično tudi podzemna voda nima hidravlične povezave z preostalim delom geo in hidrosfere.

Pod glinami in glinastimi plastmi s prodrom in peskom se lahko pojavijo tudi aluvialni sedimenti, ki pa tvorijo obsežen medzrnski vodonosnik. Gre za edino telo podzemne vode, ki se nahaja na obravnavanem območju, vendar je zaradi naravnih danosti izredno dobro zaščiteno pred katerimi koli vplivi na površju. Proti severu je vodonosnik omejen oziroma prehaja v miocenske plasti, proti jugu pa se podzemna voda drenira v reko Dravo. Možno je tudi, da se glinaste plasti na severu nalegajo neposredno na miocenske plasti, kar je iz vidika varovanja podzemne vode še bolj ugodno.

Izkop se bo vršil v praktično neprepustni glini, globina nameravanega posega pa je omejena na koto 232 m n.v. Zvezna gladina podzemne vode se nahaja pod to koto. Izjema so manjši pojavi vode v nekoliko bolj prepustnih lečah znotraj glin. Tudi te leče so bile evidentirane blizu kote 232 m n.v. Nameravani poseg na podzemno vodo tako ne bo imel vpliva, možen je le vpliv na količinsko stanje podzemne vode iz omenjenih leč. Vpliv na kemijsko stanje zaradi izkopa ni predviden. Tudi morebitno onesnaženje površinske vode se zaradi neprepustnih materialov ne bi odražalo v poslabšanju standardov kakovosti podzemne vode. Do takšnega vpliva lahko pride le v primeru, če se med izkopom pokaže, da se aluvialne plasti nahajajo nad koto 232 m.n.v in so posledično vsaj v začetnem času delno odkopane.

V času po prenehanju obratovanja nameravanega posega se bo območje saniralo. Ker je izkop predviden do kote 232 m n.v., kjer se po dosedanjem poznavanju še vedno nahajajo glinaste plasti, tudi uporaba morebitno onesnažene jalovine in humusa v času sanacije ne bo vplivala na

kemijsko stanje. S sanacijo se tudi ne spremeni obstoječi režim napajanja podzemne vode, ki na tem območju tudi pred in med nameranim posegom ni prisoten.

Glede na vse navedeno ministrstvo ocenjuje vpliv nameravanega posega na vode v času njegovega obratovanja in po njegovem prenehanju kot nebitven ob upoštevanju naslednjih omilitvenih ukrepov, ki so sestavni del vloge nosilca nameravanega posega in jih je ministrstvo tudi določilo v točki I./1./1.1 izreka te odločbe:

Pogoji za čas obratovanja:

- na območju glinokopa in pri transportu je potrebno uporabljati tehnično brezhibno mehanizacijo;
- mehanizacijo, ki ni brezhibna, kar se odraža v iztekanju goriva, olja, maziv in drugih nevarnih snovi, je potrebno nemudoma odstraniti z delovišča;
- mehanizacija mora imeti prisotno nevtralizacijsko sredstvo za takojšnjo intervencijsko sanacijo morebitnih zaznanih onesnaženj;
- v primeru izrednih dogodkov (nesreče z razlitjem), je potrebno nemudoma uporabiti nevtralizacijsko sredstvo in onesnaženo zemljino odkopati še preden pride do transporta tekočin v površinske vode. V primeru razlivanja v času dežja je potrebno zagotoviti, da ne pride do transporta onesnaževal z odtokom meteornih vod v površinske vode. Onesnaženo zemljino je potrebno odstraniti skladno z zakonodajo, ki ureja to področje;
- v kolikor onesnaževalo prispe v potok, je potrebno o tem obvestiti pristojne interventne službe. Ob tem je potrebno podati vse podatke o sestavi in količini nevarne snovi, ki je odtekla v površinsko vodo;
- v kolikor bo odtok meteorne vode skoncentriran z večjih prispevnih površin, je potrebno na teh delih začasno utrditi s kanaletami, ki bodo preprečevale dodatno erozijo tal in posledično kaljenje prejemnikov teh vod. Po zaključku posega se kanalete lahko odstrani;
- zadrževalnik za umirjanje toka in usedanje finih delcev na območju nameravanega posega mora biti izveden na način, da se lahko ob zapolnitvi izprazni brez sprostitve večje količine finih delcev dolvodno po potoku. Objekt mora biti ustrezno dimenzioniran glede na pričakovano prispevno količino in na naliv ustrezne povratne dobe (min. Q_{100});
- ob prečkanju odvodnih kanalov je potrebno posebno pozornost nameniti omogočanju nemotenega odtoka vod tudi v primeru obilnejših padavinskih dogodkov. Zagotavljanje zadostnega pretočnega profila je treba izvesti z vgradnjo AB cevi zadostnih premerov. Na mestu prehoda mora biti odtočna struga urejena;
- v času odkopa glin je potrebno pozornost nameniti morebitnim pojavom viseče podzemne vode. V primeru pojava viseče podzemne vode je potrebno obvestiti hidrogeologa in ugotoviti obseg visečega sloja podzemne vode, ter vpliv nadaljnega odkopavanja. Podati je treba tudi priporočila za morebitno dreniranje in odvodnjo podzemne vode.

Pogoji za čas po prenehanju obratovanja:

- pregledovanje zadrževalnika za fine delce pred iztokom v potok Rakovnjak je potrebno nadaljevati tudi po izvedeni sanaciji. Pri tem je potrebno spremljati zapoljenost in delovanje zadrževalnika in usedalnika. V primeru zapolnitve je potrebno takojšnje čiščenje;
- izvajati se morajo redni pregledi strug vodotokov, ki mejijo oziroma se nahajajo v neposredni bližini nameravanega posega, še posebej to velja za brežine in stanje vodotokov Potok 2, Rakovnjak in Potok 1;

Vplivi na naravo

Obravnavana širitev glinokopa posega na gozdne površine, ki imajo predvsem zaradi sicer močno kmetijskega značaja širšega območja velik naravovarstven pomen. Z vidika biotske raznovrstnosti je pomemben tudi potok, ki poteka ob severni meji predvidene širitve glinokopa. Širitev pridobivalnega prostora bo pomenila dolgotrajno izgubo naravovarstveno pomembnih habitatov. Prevelika izguba tovrstnih površin bo preprečena z ustrezno izvedbo pripravljanih del, ki bodo vključevala ohranitev buffer cone med območjem eksploatacije in navedenim potokom (t.i. Potok 2) ter z ustrezno sanacijo območja, ki bo vključevala strokovno zasajevanje pravilno izbranih vrst (lokalno avtohtone vrste) in sanacijo gozdnega roba pod nadzorom Zavoda za gozdove Slovenije.

Preprečevanje prekomernega vpliva bo doseženo tudi z načrtovanim izsekavanjem gozdnih površin le v času med avgustom tekočega leta in marcem naslednjega leta ter sprotno sanacijo izkoriščanih površin.

V neimenovan vodotok, ki teče po južni meji predvidene razširitve, je načrtovan tudi izpust meteornih in zalednih vod iz glinokopa. Kalnost vode v potoku bo preprečena z ureditvijo začasnega usedalnika za prestrezanje plavin iz glinokopa, ki ga bo potrebno redno vzdrževati. Vpliv na prostoživeče sesalce in ptice bo med obratovanjem glinokopa izražen predvsem kot motnja vsakodnevnega ritma živali in obredov kot so parjenje, razmnoževanje, kotenje, prehranjevanje in podobno. Vzrok bo večja obremenjenost območja s hrupom in povečana prisotnost človeka v neposredni okolici glinokopa.

V času obratovanja glinokopa obstaja tudi možnost nesreče z razlitjem oz. onesnaženje površine tal ali vodotoka z naftnimi derivati (z gorivom ali oljem iz gradbenih/vrtalnih strojev ali transportnih vozil). Posledice teh dogodkov so odvisne od razsežnosti nezgode. Posledice so nepredvidljive in so lahko tudi trajne. Verjetnost take nesreče bo preprečena z ustrežno organizacijo eksploatacije in ustreznim načinom ravnanja v primeru tovrstnega dogodka.

Neustrezno izvedena sanacija glinokopa bi lahko pomenila trajno izgubo naravovarstveno pomembnih habitatov. Ocenjeno je, da bo v normalnih pogojih cikel od goloseka do ponovne rekultivacije trajal okvirno 3 leta. Iz izkušenj na že saniranih površinah se v tem času v nastalih depresijah lahko vzpostavijo vodne površine, ki se zarastejo z naravovarstveno pomembno vegetacijo in prevzamejo funkcije mrestišč. Vpliv bo dodatno zmanjšan z upoštevanjem priporočil oz. z (v okviru sanacije) ohranjanjem in ponovnim vzpostavljanje tovrstnih habitatov, ki bodo predhodno opredeljeni s pomočjo strokovnjaka za dvoživke in plazilce.

V primeru ustrežno izvedene sanacije opuščene glinokopa, se pomembnih vplivov na biodiverzitetu območja ne pričakuje. Prenehanje eksploatacije območja in umik gradbene mehanizacije bo pomenil prekinitev več let trajajoče motnje vsakodnevnega ritma živali in obredov, kot so parjenje, razmnoževanje, kotenje, prehranjevanje in podobno. Z ustrežno izvedeno sanacijo in upoštevanjem omilitvenih ukrepov, ki izhajajo iz veljavne zakonodaje, OLN in v nadaljevanju navedenih omilitvenih ukrepov, ki so sestavni del vloge nosilca nameravanega posega in jih je ministrstvo tudi določilo v točki I./1./2.1 izreka te odločbe, vpliv na biodiverzitetu ne bo pomemben:

- čas med odstranitvijo gozdne površine in ponovno sanacijo ne sme biti daljši od treh let;
- pred izpustom v potok umeščen usedalnik za prestrezanje plavin iz glinokopa je potrebno redno vzdrževati;
- posegi v brežine in strugo potoka, ki teče ob severni meji načrtovane širitve niso dopustni. Ta izvorni krak potoka je namreč edini naravni vodni habitat rjavih žab v vsej Hardeški šumi. Meja pridobivalnega prostora in morebitni manipulativni prostori morajo biti umaknjeni vsaj 10 m stran od brežine vodotoka. S tem bo ohranjen funkcionalni obrežni pas vodotoka in tudi mokrotne travniške površine severno od potoka;
- za območje načrtovane širitve celotnega glinokopa je potrebno, ob sodelovanju Zavoda za gozdove Slovenije, Zavoda RS za varstvo narave in strokovnjaka za dvoživke in plazilce z ustreznimi referencami izdelati načrt sanacije, ki mora vključevati oz. predvideti:
 - ustvarjanje pogojev za mrestišča in ohranjanje potenciala za naselitev močvirske sklednice. Ohraniti je potrebno vlagoljubne habitate (mlake), ki bodo nastali v ciklusu od goloseka do ponovne rekultivacije in omogočiti vzpostavitev prisojnih mest s peščeno podlago. Te habitate mora neposredno na terenu pred izvedbo pogozditve opredeliti strokovnjak za dvoživke in plazilce. Tovrstnih habitatov se ne sme pogozditi;
 - po sanaciji je potrebno del območja glinokopa povrniti nazaj v gozd in vzpostaviti tudi odprte travniške površine z novimi mlakami. Območje okoli na novo vzpostavljenih mlak se v radiusu minimalno 30 m ne sme zasajati z drevjem. Na teh površinah se za prvo fazo priporoča sejanje z ječmenom, kasneje s senenim drobirjem;
 - urediti je treba 5 manjših (50–100 m²) in 3 večje mlake (300–500 m²) za dvoživke na že eksploatiranih območjih osrednjega dela glinokopa Hardeška šuma. V večjih

mlakah je treba vsaj v delu kotanje omogočiti globino več kot 1 m, brežine pa morajo biti v vseh manjših in velikih mlakah položne (naklon <math><30^\circ</math>). Ob ureditvi mlak je treba postaviti table z opozorilom prepovedi vnosa rib;

- čeprav močvirska sklednica na območju ni bila zabeležena, se ocenjuje, da lahko v prihodnosti želve iz Ormoških lagun naselijo tudi območje glinokopa. Takoj, ko bo v Ormoških lagunah prisotna velika populacija, se bodo želve gibale po širšem prostoru. 4 km razdalja pa zanje ne predstavlja nepremostljive ovire. Zato je bilo določen pogoj, da je treba eno od mlak za dvoživke velikosti 500 m² z globino najmanj 2 m urediti v osončenem osrednjem delu glinokopa Hardeška šuma. V Sloveniji je znanih kar nekaj lokacij, kjer močvirske sklednice poseljujejo nekdanje glinokope;
- pri vzpostavljanju mlak na že degradiranem območju se 'mrtve' zemlje (jalovina) ne sme prekriti s humusom, saj bo tako sukcesija počasnejša in se območje ne bo prehitro zaraslo z gozdom. Vsakih 10 let je treba preveriti osončenost novih mlak in po potrebi odstraniti lesno oz. grmovno vegetacijo.
- za nove mlake s pripadajočim območjem je treba opredeliti upravljavca.

Vplivi na tla in krajino

Nameravani poseg predstavlja izkop opekarske gline na blago gričevnatem območju. Poleg samega izkopa, bodo predhodno potrebna še pripravljalna dela, ki zajemajo odkrivanje humusa in jalovine ter kasnejša sanacijska dela.

Sam odkop opekarske gline se bo izvajal v severni smeri od obstoječega aktivnega dela glinokopa – širitev 4. Po odkrivanju humusa in jalovine ter njenem odlaganju v zaledju odkopa se začne izkop gline do kote 232 m n.v., oziroma do pojava prvih glinasto peščenih plasti, ki lahko nakazujejo bližino prodnatih plasti pod glino. Ta material ekonomsko ni zanimiv in se zato ne odkopava. Glede na oblikovanost reliefa in maksimalno koto odkopa, bo debelina odkopa znašala največ 16 m. Na severnem delu, kjer se odkop bliža brežini, pa se bo tudi debelina izkopa bližala minimalni debelini. Ob tem je potrebno upoštevati še predhodni odkop jalovine. Površina nameravanega posega – širitev 5 znaša 5,9 ha (59.425 m²) ocenjene količine izkopa znašajo 613.174 m³ od tega je 590.901 m³ gline in 22.273 m³ odkrivke.

V času izvajanja del bo prišlo do spremembe oblike reliefa zaradi odkopa gline in z njim povezanih del. Sprememba reliefa ima lahko za posledico spremenjen odtočni režim meteornih vod. Preveliki nakloni brežin lahko za posledico privedejo do erozijskih mikrosredišč, ki bi se odražala v usadih in formiranju erozijskih kanalov ob večjih nalivih. Povečana erozija brežin bi pomenila tudi povečano kalnost površinskih vod, ki so prejemniki meteornih vod z območja posega. V primeru uporabe mehanizacije, ki ni tehnično brežhibna lahko pride do onesnaženja tal zaradi iztekanja goriv, mineralnih olj in drugih maziv. Zaradi geoloških danosti verjetnosti za naknadni transport onesnaževal do npr. podzemne vode ni.

V času po izvedeni sanaciji bo relief ostal spremenjen, vendar zaradi ponovnega vnosa jalovine in humusa ter pogozditve v nekoliko manjši meri kot v času nameravanega posega. Spremembe bodo še vedno najbolj, in sicer trajno vplivale na odtočni režim padavinskih vod, ki pa se bo v tem času že dokončno vzpostavil. Ker je predvideno obdobje odkopa 12 let (vključno s sanacijo, ca. 3,7 leta), bodo do časa po sanaciji tudi brežine z morebitnimi neprimernimi nakloni oziroma brežine z pomanjkljivo sanacijo stabilizirane oziroma preoblikovane zaradi erozije. Posledično se v obdobju po posegu problemov z erozijo in posledičnim kaljenjem vodotokov zaradi erozije meteornih vod ne pričakuje. Po posegu se vplivov na kakovost tal ne pričakuje več, saj na območju mehanizacija ne bo več prisotna.

Glede na vse navedeno ministrstvo ocenjuje vpliv nameravanega posega na tla in krajino v času njegovega obratovanja in po njegovem prenehanju kot nebitven ob upoštevanju omilitvenih ukrepov, ki so sestavni del vloge nosilca nameravanega posega in jih je ministrstvo tudi določilo v točki I./3. izreka te odločbe. Za varstvo tal je potrebno smiselno upoštevati tudi pogoje za varstvo voda, določene v točki I./1./1.1 izreka te odločbe.

Veljavnost odločbe

V skladu s štirinajstim odstavkom 90. člena ZVO-2 odločba, izdana v predhodnem postopku preneha veljati, če nosilec nameravanega posega v petih letih od njene pravnomočnosti ne začne izvajati posega v okolje ali ne vloži vloge za izdajo integralnega gradbenega dovoljenja, če je to zahtevano po predpisih o graditvi objektov. Zato je ministrstvo odločilo, kot izhaja iz II. točke izreka te odločbe.

Stroški

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi s 118. členom ZUP je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo odločeno, kot izhaja iz III. točke izreka te odločbe.

Iz drugega odstavka 230. člena ZUP izhaja, da je zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji ministrstvo, dovoljena pritožba samo takrat, kadar je to z zakonom določeno. Takšen zakon mora določiti tudi, kateri organ je pristojen za odločanje o pritožbi, sicer o pritožbi odloča vlada. Ker ZVO-2 možnosti pritožbe zoper to odločbo ne določa, pritožba ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo ni pritožbe, pač pa je dovoljen upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vloži neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Pripravila:

Ana Kezele Abramović
sekretarka

dr. Tanja Pucelj Vidović
Vodja sektorja za okoljske presoje

Vročiti:

- pooblaščenca nosilca nameravanega posega: Inštitut za rudarstvo, geotehnologijo in okolje, Slovenčeva 93, 1000 Ljubljana (za: WIENERBERGER, PROIZVODNJA IN PRODAJA GRADBENEGA MATERIALA, D.O.O., Boreci 49, 9242 Križevci pri Ljutomeru) – osebno elektronsko (grega.juvan@irgo.si).

Poslati po osmem odstavku 90. člena ZVO-2 tudi:

- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo, Inšpekcija za okolje, Dunajska cesta 56, 1000 Ljubljana - po elektronski pošti (gp.irsoe@gov.si);
- Občina Ormož, Ptujška cesta 6, 2270 Ormož – po elektronski pošti (obcina.ormoz@ormoz.si);
- Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Maribor, Tyrševa 15, 2000 Maribor – po elektronski pošti (OEMaribor@zgs.gov.si);
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Maribor, Podbreška cesta 20, 2000 Maribor – po elektronski pošti (zrsvn.oemb@zrsvn.si);
- Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zdravstveno ekologijo, Trubarjeva cesta 2, 1000 Ljubljana – po elektronski pošti (info@nijz.si).